1208
1. písomná zmienka

# CHTELNIČAN

štvrťročník obce Chtelnica

ROČNÍK X. APRÍL - JÚN 2020 ČÍSLO 2

## Dobrovoľní hasiči versus koronavírus

Začiatkom marca postihla aj našu krajinu epidémia ochorenia COVID-19, ktorý sa šíril a stále sa šíri naprieč celým svetom. Prípadov nakazenia týmto vírusom stále pribúdalo. Každý, kto vychádzal von z domu, mal chrániť seba aj ľudí vo svojom okolí tým, že si nasadil ochranné rúško.

Na začiatku tejto epidémie sa len ťažko dali zohnať ochranné rúška, ktoré potreboval každý občan, a tak sme my, dobrovoľní hasiči z Chtelnice, neváhali a chopili sa práce. Bola to najmä mladšia generácia dobrovoľných hasičov, ktorí sa tohto nápadu chytili a začali šiť ochranné rúška pre našich starších spoluobčanov. Tento nápad vznikol v hlave nášho člena, Samuela Vrábla. Naša pomoc bola presná a adresná. Náš DHZ dlhodobo spolupracuje s Obecným úradom Chtelnica, ktorý nám bol aj v tejto situácii nápomocný. Poskytol zoznam našich spoluobčanov, aby sa každé rúško dostalo k svojmu majiteľovi. Na rúško mal nárok každý občan Chtelnice, ktorý dosiahol vek minimálne 65 rokov. Denný počet vyrobených rúšok sa pohyboval medzi 70 - 90 kusmi. Rúška sme vyrábali zo stopercentnej bavlny, takže boli vhodné na opakované používanie. Naše ekologické cítenie sa ozvalo aj pri tejto akcii - rúška sme nebalili do igelitového obalu, aby sme nezaťažovali životné prostredie.

Naša dobrovoľnícka činnosť nezostala len pri rúškach, ale rozhodli sme sa, že budeme pomáhať starším spoluobčanom aj s nákupmi. Obecný úrad zverejnil telefónne číslo, kde si mohli občania nahlásiť svoje údaje. Naši členovia im zabezpečili nákup podľa ich požiadaviek.

V spolupráci s Obecným úradom Chtelnica, ktorý nám finančne pomohol s kúpou dezinfekčných prostriedkov, sme začali raz do týždňa vykonávať dezinfekciu verejných priestranstiev. Pravidelne dezinfikujeme priestory, kde sa stretáva väčší počet ľudí - obecný úrad, kostol, pošta, zdravotné stredisko, autobusové zastávky, zábradlia na verejných priestranstvách, priestor na miestnom cintoríne. Pred nástupom detí do základnej a materskej školy v Chtelnici sa hasiči postarali aj o dezinfekciu týchto priestorov.

Dňa 4. mája si všetci hasiči na celom svete pripomenuli sviatok svätého Floriána - patróna hasičov. Chtelnickí hasiči si tento sviatok uctili ďakovnou svätou omšou za zdravie občanov a hasičov. Omšu odslúžil kňaz PaedDr. Rastislav Nitran v Kostole Najsvätejšej Trojice. Z bezpečnostných dôvodov sa svätá omša uskutočnila bez farníkov. Členovia DHZ si uctili svojho patróna pri soche svätého Floriána, kde sa spoločne pomodlili a položili veniec.

Na záver by sme sa chceli špeciálne poďakovať hlavne pani Vráblovej a pani Ševčovičovej, ktoré nám ochotne pomáhali so šitím rúšok.

V mene celého DHZ Vám prajem, aby Vás choroby a nielen koronavírus zďaleka obchádzali.

Text: Eva Damaškovičová DHZ Chtelnica
Foto: Archív DHZ Chtelnica

## Z OBECNEJ MATRIKY

### Srdečne blahoželáme...

**95 rokov oslávila**
Agneša Cepková

**93 rokov oslávili**
Emília Kadúcová
Želmíra Abramovičová

**92 rokov oslávila**
Margita Valovičová

**90 rokov oslávili**
Oľga Abramovičová
Anna Lukačovičová

**85 rokov oslávili**
Emília Gábová
Karolína Blanáriková

**80 rokov oslávili**
Julián Lukačovič
Helena Pásztorová

### Veľa šťastia na spoločnej ceste životom...

Jana Ďuricová
a Miroslav Gajdošík

Karina Katrová
a Martin Blaho

### Vitajte medzi nami!

Olívia Augustin
Tomáš Knobloch
Michaela Hamšíková
Paulína Hinková
Alesia Soare
Nina Jablonická

### S úctou spomíname...

Jaroslav Bocán 64 r.
Jozef Tomaškovič 74 r.
Vladimír Karlík 68 r.
Štefan Pásztor 80 r.
Ján Wolzberger 94 r.
Mária Miháliková 71 r.
Želmíra Abramovičová 93 r.

# Príhovor starostu obce

Vážení občania,
dovoľte mi aby som sa Vám touto cestou prihovoril, možno nečakane, no situácia posledných dní ma k tomuto kroku prinútila. Kto ma pozná, dobre vie, že nie som konfliktný ani pomstychtivý a preto som doteraz mlčal, ale vidím, že to nebolo správne.

Začal sa proti mne boj prostredníctvom kanalizácie a preto už mlčať nebudem. Niektorí občania začali iniciovať petíciu za budovanie kanalizácie. Nemám nič proti petícii, sám som ju v minulosti využil, ale prekáža mi, že občanom neboli poskytnuté úplné a pravdivé informácie. Sú zavádzaní klamstvami, napríklad tým, že odmietam budovať kanalizáciu a radšej kúpim drvičku na haluze, alebo, že ide o zisťovanie záujmu občanov o kanalizáciu a dokonca vraj je to petícia, ktorú dal podpisovať sám obecný úrad.

Pravdou je, že obecný úrad vypracoval podklady a podal dve žiadosti o dotáciu na vybudovanie kanalizácie z Enviromentálneho fondu. Jednu na 200 000 Eur a druhú na 4 950 000 Eur. Podmienkou týchto žiadostí je 5% spoluúčasť financovania obce, čo je 257 500 Eur, ktoré ale obec nemá a preto sme za týmto účelom zobrali úver za veľmi výhodných podmienok. Obecné zastupiteľstvo schválilo úver vo výške 500 000 Eur, pretože máme záujem aj o kúpu nehnuteľnosti za 125 000 Eur. Za touto nehnuteľnosťou sa nachádza 13 árový pozemok a 66 árov obecných pozemkov, ktoré chceme využiť ako stavebné pozemky, aby nám ďalej neodchádzali občania z našej obce. Táto investícia sa obci v nasledujúcich rokoch vráti formou predaja uvedených stavebných pozemkov. V nehnuteľnosti sa nachádzajú tri bytové jednotky, ktoré pomôžu riešiť bytovú situáciu našich občanov. Táto problematika sa rieši dlhodobo a zaoberalo sa ňou aj predchádzajúce vedenie. Nakoľko dohoda s niektorými okolitými vlastníkmi doteraz nebola možná, obec našla iné riešenie ako sa dostať k svojim pozemkom a zhodnotiť ich. Tiež sa nám podarilo odpredať obecný pozemok za účelom výstavby bytového domu.

Niektorí poslanci obecného zastupiteľstva chcú, aby sa tento úver využil na vybudovanie kanalizácie. Vyjadrili sa, aby sme nekupovali nezmyselné nehnuteľnosti a začali kanalizáciu budovať z vlastných alebo úverových zdrojov. Vlastné zdroje nemáme a z úveru by sa kanalizácia vybudovala maximálne po potraviny na Partizánskej ulici. Úver by sa minul a v prípade získania dotácie na kanalizáciu by sme ju museli odmietnuť, lebo by sme nemali 5% na spolufinancovanie. Obec by splácala úver a zase by ostala stáť na niekoľko rokov. Neviem prečo sa teda nebudovala kanalizácia z vlastných zdrojov v predchádzajúcom období. V prípade, že obec nezíska žiadané dotácie zo štátu a úver sa bude blížiť k termínu jeho vyčerpania, t.j. rok 2021, bude časť úveru použitá na vybudovanie kanalizácie.

Aby som to zhrnul do jednej vety. Poslanci obecného zastupiteľstva schválili úver za účelom 5% spolufinancovania v prípade získania dotácií na kanalizáciu, zdravotné stredisko, zberný dvor a iné projekty a na kúpu nehnuteľností.

Starostom obce som rok a pol a za túto dobu sa mi podarilo vybudovať 156 m kanalizácie. Pýtam sa, kde boli iniciatívni občania s petíciou za kanalizáciu posledných

osem rokov? Neviem čo sa konkrétne touto petíciou sleduje. Ak si niekto myslí, že sa otočím chrbtom ľuďom, ktorí petíciu podpísali a budem im to vyčítať, tak ste na omyle. Som starosta pre všetkých a nie len pre tých ktorí ma volili.

Rád by som Vás informoval o mojom začiatku na obecnom úrade. Keď som nastúpil do funkcie starostu, nečakal ma žiadny odovzdávací protokol, ani správa o stave obce, obecného úradu či účtovníctva. Bol mi odovzdaný len kľúč od úradu. Ako som zistil, obec nebola v najlepšej finančnej kondícii a z tejto situácie nám pomohlo PD Chtelnica. Za túto veľkú pomoc by som im chcel ešte raz poďakovať.

Ďalším nepríjemným prekvapením bol telefonát z firmy, ktorá budovala cestu na ulici Kúria, že neevidujú úhrady faktúr vo výške 132 594 Eur, ale ešte viac ma prekvapilo zistenie, že cesta bola urobená bez stavebného povolenia a bez vysporiadania pozemkov. K získaniu stavebného povolenia bolo potrebné prepracovať projekt. Neskôr sme zistili, že neuhradených faktúr bolo viac. Napríklad 10 876,78 Eur stavebnému úradu, 10 347,64 Eur Obecnému podniku služieb za práce na ceste Kúria a je potrebné zabezpečiť 72 000 Eur na baštu kaštieľa, ktoré sme zabezpečili z úveru. Najväčším šokom bol stav účtovníctva. Musel som prijať tri účtovníčky, aby doúčtovali rok 2018 a v stanovenom termíne do 05. 02. 2019 mohli odovzdať účtovnú závierku a následne mohol byť vykonaný audit.

Nedá mi nevyjadriť sa ku kaštieľu. Pamiatkový úrad aj projektant sa vyjadrili, že taká kvalitná práca ako teraz, na kaštieli ešte vykonaná nebola, čo ma veľmi teší. Na druhej strane sme sa museli vysporiadať s množstvom nepríjemností, ako napr. vybavovať projektovú dokumentáciu a dodatočné stavebné povolenie pre pivničné priestory, ktoré nespĺňali ani základné bezpečnostné podmienky. Pre Vašu informáciu - doteraz bolo do kaštieľa z vlastných zdrojov obce investovaných 472 474,83 Eur. Takže stačí si spočítať dlh, ktorý nám nechalo predchádzajúce vedenie vo výške 153 818,50 Eur a náklady z vlastných zdrojov na kaštieľ 472 474,83 Eur, spolu je to suma vo výške 626 293,33 Eur. Na otázku koľko kanalizácie by za to mohlo byť urobenej, si odpovedajte sami. Tak sa ešte raz pýtam, kde boli s petíciou doteraz a prečo sa kanalizácia z vlastných zdrojov nerobila.

Obec má 4 800 kompetencií, ktoré musí zabezpečiť a na obec sú stále kladené nové požiadavky. Vďaka kvalite pracovníkov pracujúcich v prospech obce sa darí úlohy plniť, za čo im taktiež patrí vďaka.

**Za rok a pol vo funkcii starostu obce sa nám podarilo prostredníctvom dotácií zo štátu:**

- vybudovať 156 m kanalizácie na Partizánskej ulici – 50 000 Eur
- vymeniť okná a dvere na futbalovom štadióne - 13 500 Eur
- zatepliť suterén telocvične ZŠ – 60 000 Eur
- vymeniť umelý trávnik na multifunkčnom ihrisku – 12 000 Eur
- doplniť komponenty na detskom ihrisku – 8 000 Eur
- získať dotáciu na ušitie krojov pre šabľovníkov – 6000 Eur

**V tomto roku sme získali dotácie zo štátu na:**

- výstavbu detského ihriska pri kaštieli – 8 000 Eur
- rozšírenie kamerového systému na Partizánskej ulici – 6000 Eur
- záchrana výpustného objektu v areáli kaštieľa pri rybníku – 10 000 Eur
- vybavenie pre hasičov – 1400 Eur

**Podané máme ďalšie žiadosti, o ktorých zatiaľ nebolo rozhodnuté:**

- kanalizácia splaškových vôd (200 000 Eur)
- kanalizácia splaškových vôd (4 950 000 Eur)
- obnova pamätníka padlých v II. Svetovej vojne pri Róchu
- výmena elektroinštalácie na futbalovom štadióne
- havarijná situácia soklovej časti átria ZŠ
- záverečná etapa rekonštrukcie západného pavilónu kaštieľa

**Pripravované projekty:**

- zmena územného plánu obce, občianska vybavenosť, protipovodňové opatrenia, turistika a oddychové zóny,
- rekonštrukcia a modernizácia zdravotného strediska (pribudol by gynekológ a očný lekár)
- výstavba kompostoviska na zbernom dvore
- výstavba vodozádržných opatrení v lokalite Pekelná a Zigmundíkova ulica
- hydrogeologický prieskum cintorína, rozšírenie parkoviska a vybudovanie osvetlenia na cintoríne
- projektová dokumentácia na statické zabezpečenie komunikácie na vŕšku
- realizácia opravy komunikácie na ulici Vladimíra Šimončiča
- príprava pozemkov pre individuálnu výstavbu rodinných domov na ulici Záhradná

**Zrealizovalo sa z vlastných zdrojov:**

- vyvložkovanie komína v kaštieli – 6 300 Eur
- oprava strechy na budove kaštieľa – 1 090 Eur

- zabezpečenie priameho prenosu svätých omší – 4 027,20 Eur
- vybudovanie šatní pre zamestnancov obce a školy (zrealizoval OPS) – 28 239,31 Eur
- zmodernizovanie vybavenia a rozšírenie kapacity školskej jedálne - 33 000 Eur
- zakúpenie rodinného domu po pánovi Oravskom do vlastníctva obce – 40 000 Eur, súčasťou domu boli umelecké diela, ktoré budú ponúknuté na predaj a výťažok bude použitý na rozvoj obce, dom bude v budúcnosti súčasťou sociálneho zariadenia (bývalé detské jasle)
- zakúpenie techniky na letnú a zimnú údržbu – 21 542,59 Eur
- vypracovanie chýbajúcich projektových dokumentácií a vybavenie dodatočných stavebných povolení už k zrealizovaným stavbám - zberný dvor, pivnice kaštieľa – 12 120 Eur
- vypracovať projektovú dokumentáciu na rekonštrukciu a nadstavbu materskej školy – 20 048 Eur
- obnoviť činnosť DHZ a získať aj nové hasičské auto.

Pri tejto príležitosti by som chcel obzvlášť poďakovať dobrovoľným hasičom, ktorí výrazne pomáhajú obci. Najmä počas pandémie pravidelne dezinfikovali verejné priestranstvá, zabezpečovali nákupy starším obyvateľom obce a roznášali rúška dôchodcom.

Osobitné poďakovanie patrí rodine pani Emílie Vráblovej, nakoľko vlastnoručne ušili približne 700 rúšok pre našich občanov z materiálu, ktorý im poskytla obec. Veľká vďaka za bezodplatné ušitie rúšok patrí firme VITEX a krajčírkam Viere Machovičovej a Márii Vagovičovej. Túto nezištnú pomoc si nesmierne vážime.

Momentálne nám nepraje ani súčasná ekonomická situácia spôsobená koronakrízou, ale ubezpečujem Vás, že robím všetko čo môžem a je v mojich silách. Len Vás, drahí občania, prosím o trpezlivosť. Mám pred sebou ešte dva roky, ktoré chcem naplno venovať Chtelnici. A nikto iný len Vy mi dáte vysvedčenie, či ste boli s mojou prácou spokojní.

Ing. Ján Horváth
starosta obce

# Ekobrigáda

Ráno v prvú marcovú sobotu sme sa stretli poľovníci a kandidáti z Chtelnice na strelnici, aby sme po zimných mesiacoch upratali revír. Našťastie sme to stihli ešte pred vypuknutím pandémie COVID-19. Žiaľ už Obecný úrad Chtelnica, ktorý pravidelne organizuje EKO - brigádu musel koncom marca poduajtie zrušiť. Odkedy sa organizujú tieto brigády, je okolie Chtelnice už na prvý pohľad čistejšie.

Rozdelili sme sa do skupín a pri odchode do jednotlivých lokalít sme naložili do áut krmivo a soľ do soľníkov. V jarnom období je soľ pre zver najdôležitejšia. Osadili sme nový dávkovač na jadrové krmivo. Porezali a zlikvidovali sme staré prehnité posedy, osadili na pôvodné miesto vetrom prevrátený srnčí krmelec a prečistili cesty.

Nakoniec sme vyzbierali množstvo odpadkov v lokalitách Osminy, Babia Hôrka, Hájik, Čeklín a Kríž, kde nám pomohli aj mladšie deti poľovníkov.

Je to nezodpovedné a smutné, keď niekto z našich spoluobčanov vynesie do lesa sklené a plastové fľaše, eternit, hrnce, plexisklo, pneumatiky. Pritom zberný dvor, ktorý má po ceste v lokalite Dubník, je otvorený každý deň okrem nedele a pondelka. Poľovníkom v prvom rade ide o zveľaďovanie životného prostredia, aby neprichádzalo k zraneniu voľne žijúcej zveri a poľovne upotrebiteľných psov pri výkone práva poľovníctva.

Za vyčistenie nášho revíru od rôzneho domáceho odpadu patrí veľké poďakovanie všetkým zúčastneným.

Text a foto: Ivan Cisár

Vážení užívatelia splaškovej kanalizácie! V súvislosti so šetrením životného prostredia (menej papierov, farby do tlačiarne...) by sme Vám chceli odporučiť zasielanie faktúr za stočné elektronickým spôsobom. Stačí, ak nám zašlete na podnik.sluzieb@gmail.com svoje kontaktné údaje (meno, priezvisko, adresa + email). V ďalšom vyúčtovacom období za 2.Q/2020 Vám už pošleme faktúru elektronicky.

Text: OPS Chtelnica, s.r.o.

# Preteky bez bežcov, rozhodcov, divákov?

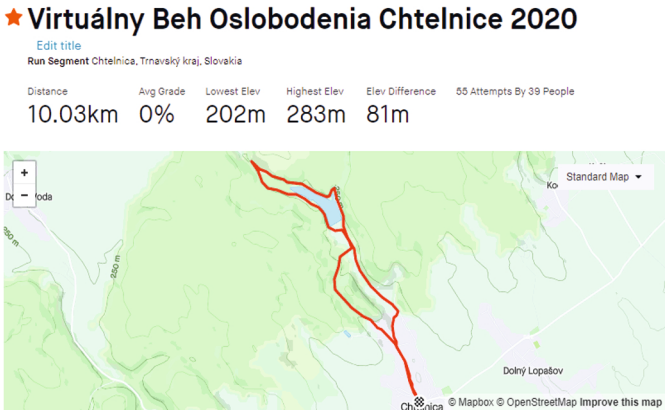


Ako pretekať, keď nemôžete dýchať súperovi na chrbát? Túto otázku sme si kládli v čase, keď nám pandemická situácia znemožnila usporiadať tradičné bežecké preteky v obci - Beh Oslobodenia Chtelnice. Tento rok to už mal byť okrúhly 35. ročník medzi bežcami obľúbeného podujatia v malebnom prostredí našej obce a Malých Karpát. Život sa na Slovensku, ale aj u nás v obci, zo dňa na deň zastavil a nikto nevedel, kedy sa vrátime späť k bežnému životu. Veľa ľudí zostalo zavretých doma, nechodili do práce, do školy, do kostola, na výlety a takisto stíchli všetky športoviská. Ako teda športovať a dokonca pretekať? Áno, existujú rôzne "obývačkové" alternatívy ako cyklistický trenažér, bežecký pás, veslovací trenažér, atď. - ale kto niekedy športoval a myslel to seriózne, vie, že to nie je to pravé orechové. Potiť sa medzi štyrmi stenami, pozerať do okna alebo na obrazovku a snažiť sa vybehnúť z kolotoča tejto klietky ako ten škrečok optimista.

Našťastie prišla na pomoc technika a moderné technológie. Jednou z nich je aj mobilná aplikácia STRAVA, ktorú využíva veľa bežcov a cyklistov na uchovávanie a zdieľanie svojich športových výkonov s priateľmi. Táto aplikácia ponúka možnosť vytvoriť za pomoci GPS v mobile alebo v bežeckých hodinkách trasu, tzv. segment. Ak športovec prejde takýto segment, tak mu aplikácia umožní porovnať svoj športový výkon s ostatnými športovcami, ktorý absolvovali rovnaký segment/trasu/úsek. Inými slovami vidí, že prebehol z bodu A do bodu B za určitý čas, s určitou rýchlosťou a niekto iný tú istú trasu zdolal za kratší čas a väčšou rýchlosťou. Takisto môže porovnávať svoje výsledky v čase a vidí ako sa zlepšuje alebo kde má ešte rezervy. A toto všetko je možné bez toho aby sa športovci stretli.

Takže sme sa rozhodli vytvoriť segment, ktorý presne kopíruje trasu nášho behu a usporiadať Virtuálny Beh Oslobodenia Chtelnice 2020. Vďaka aplikácii si bežec určil sám kedy a koľko krát pobeží. Či to bude ráno, na obed, v sobotu a v pondelok opäť. Možnosť absolvovať naše virtuálne preteky sme časovo ohraničili od 25. 4. 2020, čo bol aj pôvodný termín nášho behu, až do konca mája - tak aby sme minimalizovali možnosť, že by sa stretli viacerí bežci na trati. Pôvodná myšlienka bola totiž ponúknuť absolvovať tieto bežecké preteky širokej verejnosti v čase keď boli všetky bežecké podujatia v širokom okolí (pravdepodobne aj na celom Slovensku) zrušené. Veríme, že by bol o takéto meranie síl záujem a preteky by pozitívne podporili dobré meno nášho tradičného Behu Oslobodenia Chtelnice do budúcich ročníkov. Nakoniec sme však kvôli bezpečnosti od masovej propagácie upustili a ponúkli sme možnosť absolvovať preteky "len" obyvateľom Chtelnice. O pretekoch sme informovali na obecnej stránke, sociálnych sieťach a takisto sme poslali propozície chtelnickým bežcom z minulých ročníkov elektronickou poštou.

Verili sme, že sa zapoja všetci "známi" bežci/bežkyne, ktorých možno stretať v uliciach obce či v našej prírode. Takisto sme dúfali, že sa odvážia aj športovci, ktorí doteraz nebežali žiadne preteky a nemuseli sa vo virtuálnom závode báť tiaže súperov či divákov. Nakoniec stanovenú trasu absolvovalo dovedna päť domácich bežcov. Dvaja muži, dve ženy a jeden junior. Áno, je to menej ako sme čakali. No na druhej strane, podarilo sa nám pritiahnuť bežcov, ktorí nikdy predtým nebežali žiadne preteky a dokonca nikdy predtým neprebehli takúto vzdialenosť – 10km! A toto sú tie výkony, ktoré môžu a veríme, že budú motivovať ostatných, aby sa nabudúce zapojili a vybehli z tej klietky štyroch stien. Bežci boli ocenení a za ich účasť ďakujeme. Tak ako hovoríme my bežci: „Bolesť je dočasná, ale sláva je večná".

Text: Rastislav Piešťanský

| Poradie | Meno | Kategória | Dátum | Tempo | Pulzy | Čas |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 1 | Peter Kollárik | Muži | May 29, 2020 | 4:56/km | - | 49:34 |
| 2 | Elena Svitková | Ženy | May 10, 2020 | 5:17/km | 173bpm | 53:02 |
| 3 | Matus Lukacovic | Muži | May 18, 2020 | 6:04/km | - | 1:00:49 |
| 4 | Andrea Lukačovičová | Ženy | May 18, 2020 | 6:04/km | - | 1:00:56 |
| 5 | rasti piešťanský | Juniori | May 17, 2020 | 7:16/km | - | 1:12:59 |

# Časy koronavírusu

Kde bolo, tam bolo, kde sa voda sypala a piesok sa lial, v krajine neobmedzených možností, vznikol nový vírus.... A tak ako čínsky tovar zaplavuje celý svet, tak aj nový vírus ovládol Európu. Šíril sa neuveriteľne rýchlo, preto začiatok marca sa niesol v znamení opatrení proti jeho prenášaniu.

No ešte do tohto obdobia stihli naše „dievčatá“ zo ZO JDS v Chtelnici navštíviť šikovné seniorky v Nižnej, ktoré zhotovujú rôzne darčekové predmety - zaúčali sa do tajov pletenia košíkov. Po tejto akcii sa konala jedna naozaj dnes už netradičná a málo vídaná činnosť - drápačka peria. Celý týždeň sa stretali naši seniori a tak si spríjemnili dlhé zimné večery. V podvečer 13. februára o 16-tej hod. pripravilo vedenie našej ZO výročnú členskú schôdzu, ktorá sa už tradične konala v pivniciach kaštieľa s takmer 100% účasťou. Prítomní boli oboznámení s pripravovanými akciami a zároveň sa robil prieskum, kto má záujem o ktoré podujatie. Ako prvá bola na rade beseda s MUDr. Kálayovou na tému onkologických ochorení, ktorá sa mala uskutočniť 14. marca. No a medzitým to prišlo...

Na základe šírenia nového vírusu bola 12. marca vyhlásená mimoriadna situácia, zatvorili sa letiská, školské zariadenia, mnohé fabriky uzavreli svoje brány , zakázala sa organizácia všetkých hromadných akcií, povinné boli rúška, rukavice, zvýšená dezinfekcia, skrátka karanténa, akú ešte nikto z nás nezažil ani v časoch slintačky.

A tak sa nemohol uskutočniť ani náš aprílový výlet po južnom Slovensku – Divín, Halíč, Fiľakovo. Zrušený bol aj májový siedmy seniorský ples, ktorého prípravy boli v plnom prúde. V júni sme sa nemohli kultúrne vyžiť na Devíne, zároveň sme mali mať večerné divadelné predstavenie Konečná stanica v podaní divadelného súboru Hlavina. Plánovaný júnový pobyt v Oraviciach sa taktiež ruší. Nekonali sa ani žiadne turistické výlety do krásneho okolia na udržanie a zlepšenie kondície.

Postupne sa však život začína normalizovať, aj keď sa už asi nevráti do starých koľají. No musíme to brať s nadhľadom, zachovať si pocit spolupatričnosti a solidarity. Zároveň nám dochádza, aké je zdravie dôležité a krehké zároveň. Nie je to len zdravé telo, zdravá musí byť aj duša. Každý človek potrebuje niekoho druhého a stáva sa bohatším vďaka darom a charizmám ostatných.

Sú typy seniorov, ktorí svojou sviežosťou pripomínajú skôr štyridsiatnikov. Aj oni majú komplikácie a obmedzenia, ktoré so sebou staroba prináša, no v tomto veku je to najmä o prístupe. Nikto sa starnutiu nevyhne, ide len o to, ako veľmi sa ním nechá ovplyvniť. Na „staré kolená” by sme si mali život vychutnať tak, ako nám to len dovolí a starnúť s gráciou. Preto zakončím vtipom vhodným na túto dobu „sedenia doma v karanténe“.

Nechcem tvrdiť, že som pribrala, ale boli časy, keď sa mi do vane vošla aj voda...

Text: Viera Jamnická
Foto: Jozefína Dubayová

# Spomienky na Maroko

Utorok štyri hodiny ráno a budík neúprosne vyzváňa v hotelovej izbe Erfoud Riad pri marocko-alžírských hraniciach.

Vyskočil som z postele ako nedočkavý prvák idúc prvý deň do školy. Presne som vedel, čo nás dnes čaká, bol to náš deň D. Na tento deň sme sa tešili všetci.

Vykročil som z izby do predsiene hotela. Tu nám domáci Hamid nachystal čierny čaj, kávu a ďatle. Postupne sa stretla celá naša skupina. Pred hotelom na nás čakalo zopár terénnych vozidiel na presun do púšte.

Keď sme dorazili k okraju mesta, asfalt sa stratil a my sme nabehli na piesočnatú cestu. Bola ešte hlboká tma, atmosféru nám dopĺňala „berberská muzika“ od nášho šoféra. „To spieva brat môjho otca,“ pochválil sa šofér lámanou angličtinou.

Cesta trvala necelú hodinu a dorazili sme do campu Tuaregov. V stanovom mestečku priamo pred nami boli nastúpené naozaj krásne ťavy, znamenalo to jediné - meníme dopravný prostriedok. Miestni tuarégovia nám ochotne pomohli do sediel. O svoje zvieratá sa príkladne starali, hladkali ich, prihovárali sa im, ďakovali im a dokonca im dali aj pekné mená. Napríklad moja ťava sa volala Jimi Hendrix. Po chvíli, keď sme si zvykli na pravidelné pohojdávanie, sme ocenili komfort pohľadu z ťavieho chrbáta.

„Priatelia vyrážame, smer Alžírsko,“ vyhlásil som odhodlane, žartoval som... všetci vedeli, že náš cieľ sú piesočnaté duny Erg Cheeby.

Naša karavana sa zoradila a my sme pod hviezdami stúpali smerom k dunám. Rovnako ako pred stovkami rokov putovali obchodníci po stratených chodníčkoch cez Saharu hlboko do Afriky. Ticho prerušoval len jemný zvuk, ktorý vydával piesok pri dotyku s ťavími kopytami. Každý sa ako na povel díval len na oblohu plnú hviezd bez svetelného smogu a užíval si prítomný okamih.

Dorazili sme tesne pod vrchol dún, zosadli sme z tiav a pokračovali na samotný vršok. Blížilo sa svitanie, posadali sme si na vrchol dún vybavení dekami a čajom od Hamida. Čakali sme na každodenný rituál slnka a napriek tomu sme mali pocit, že sme svedkami niečoho neobvyklého, priam zázračného.

Svitalo… slnko sa objavilo spoza obzoru. Jeho lúče začali hrať hru miliónov tieňov na piesočnatých dunách. Všetko sa z tmavosivej menilo na nespočetné množstvo odtieňov oranžovej, žltej, červenej, ružovej, okrovej a béžovej. V našej skupine bolo ticho, úchvatné divadlo nám zobralo reč.

Tento okamih nepotreboval slová, nepotreboval filtre. Všetko bolo dokonalé, všetko bolo ako z tajuplného filmu, ktorý každý túži vidieť a my ho zažívame.

Text a foto: Matej Bučko

# Škôlka s prestávkou

Tento rok bol iný ako ostatné a ako sme zvyknutí. Hoci, ako vždy, v septembri, sa začal nový školský rok a s ním plno predstáv, ako ho s deťmi strávime. No od marca sa nám náš scenár zrútil a všetci sme sa museli prispôsobiť novým zmeneným podmienkam. Dovtedy sme stihli z toho predsa aspoň niečo zrealizovať.

Jeseň bola bohatá, ako plodmi, tak aj akciami. So škôlkarmi veľkých tried sme navštívili PD Chtelnica. Prostredníctvom exkurzie sa oboznámili s jeho areálom a prislúchajúcimi sadmi. Neskôr si veľkáči v Malokarpatskej galérii prezreli vystavené obrazy Pavla Hammela. Počas ďalšej vychádzky sa oboznámili s rôznymi druhmi domácich vtákov na výstave v budove bývalých jasieľ.

V mesiaci úcty k starším - ako nazývame aj mesiac október, si jednotlivé triedy pre svojich starých rodičov pripravili pestrý kultúrny program. Jesenné obdobie sme si užili aj s rodičmi, spoločným vyrábaním dekorácií a svetlonosov v tvorivých dielňach.

Koncom októbra škôlka privítala policajtky z Trnavy a Vrbového, ktoré predstavili svoje služobné auto a oboznámili nás s náplňou ich práce. Niečo z činnosti Dobrovoľného hasičského zboru Chtelnica deťom priblížil jeho člen, p. Molnár. Kreslené obrázky detí motivované touto návštevou boli následne vystavené v budove DHZ.

O zábavu bolo taktiež postarané. Divadielko s humorným vystúpením s názvom Talentino a jeho zázračné hudobné nástroje, malo u detských divákov veľký úspech a tiež význam aj zo vzdelávacej stránky.

„Ako si chrániť zdravie“, bol názov odbornej prednášky s modelovými situáciami prezentovanou členkami SČK z Trnavy. Zdravie sme posilňovali aj pravidelnými vychádzkami do jesennej prírody, bohatým príjmom vitamínov, a prostredníctvom výchovno - vzdelávacej témy Ľudské telo a Starostlivosť o zdravie.

Štvrtého novembra sme slávili Deň materských škôl spevom hymny MŠ a kreslením obrázkov na tú tému. Bolo to pri príležitosti 190. výročia založenia prvej detskej opatrovane na území Rakúsko – Uhorska.

K výtvarnej súťaži: „Aká bude Európa 2020“, veľkáci kreslili zámky, lesy, domčeky, rodiny, zvieratká. To sme ešte netušili, akou sa tento rok Európa skutočne stane. No veríme, že opäť bude taká, akú sme ju vnímali dovtedy.

V období pred Vianocami bolo u nás opäť veľmi rušno, blížili sa najkrajšie sviatky roka a deti sa pripravovali na nich patrične, napr. aj výrobou rôznych dekorácií a ozdôb na vianočných dielňach a pečením medovníkov. Mikuláš v škôlke a aj v obci bol zábavný a originálny. Deti ho privítali kultúrnym predstavením a tešili sa jeho návšteve a darčekom.

Tesne pred Vianocami sme stihli v miestnych obchodoch, na pošte, v ZŠ, na PD, na OÚ ľudí pozdraviť a popriať pekné sviatky spevom piesní a kolied.

Rok 2020 bol vyhlásený aj rokom Slovenského divadla. Pri tejto príležitosti naši veľkáci navštívili divadelné predstavenie Snehuliačikovci v KD v Dolnom Lopašove.

Fašiangový karneval, konaný vo februári, bol pre všetkých veľmi očakávaná udalosť. Opäť sme boli svedkami ako s miestnym animačným klubom Krokodub a inými skvelými ľuďmi dokážeme vytvoriť vydarenú akciu, na ktorú dlho spomíname.

Divadelné predstavenie Guľko Bombuľko taktiež v deťoch zanechalo príjemné a humorné zážitky a návšteva obecnej knižnice bola poslednou akciou našej škôlky pred jej uzatvorením počas pandémie.

Tradičné vynášanie Moreny, pletenie šibákov a prípravu k Veľkej noci, sme už v marci nestihli zrealizovať. Preto sme na našej webovej stránke pre rodičov pridávali aspoň námety na hry a aktivity, ktoré by sme reálne v danom časovom období aj odučili. Vždy každá týždňová téma zahŕňala činnosti, ktoré rodičia s deťmi mohli zvládnuť a zahrať sa. Veríme, že sa tak naozaj stalo a aspoň časti rodičom sme týmto spôsobom predstavili náplň dňa v škôlke. Vieme, že rodičia to mali veľakrát ťažké a určite tiež zistili, aká náročná môže byť práca učiteľa.

Škôlka sa opäť otvorila 1. júna, teda na sviatok detí, no spoločne sme ho osláviť nemohli. Režim a prevádzka boli obmedzené. Deti sa nesmeli ako skupiny stretávať a miešať, spolu hrať, v triede mohli byť len pätnásti. Spoločné akcie boli zakázané, najviac času sme trávili vonku, ranný filter bol dôsledný, nechýbalo meranie teploty, dezinfekcia rúk a iné opatrenia. Ďalšie naplánované akcie, ako rozlúčku so školským rokom, akadémiu s predškolákmi, či návštevu dopravného ihriska, sme už nemohli zrealizovať. Nastúpila len časť detí, hlavne tých, ktorých rodičia pracujú.

S deťmi, s ktorými sa už nestretneme a tiež ich rodičom preto želáme veľa zdravia, príjemných a veselých zážitkov počas letných prázdnin a dúfame, že sa takýto rok s prestávkou už opakovať nebude.

Text: Mgr. Ľubica Kopálová
Foto: Archív MŠ

# Ako sme (sa) učili

To, čo kedysi bolo vzdialenou možnosťou, sa niekedy ukáže ako nevyhnutnosť. Uvedomili sme si to všetci práve v čase mimoriadnej situácie, ktorá zasiahla naše Slovensko, našu obec a našu školu. Vyučovanie sa na našej škole prerušilo 11. marca 2020. Naposledy sa niečo také stalo pri prechode frontu počas druhej svetovej vojny.

Od prvej chvíle sme hľadali riešenie, ktoré pomôže žiakom preklenúť toto neľahké obdobie. Udržanie mysle, poriadku a povinností je spôsob, ako zabezpečiť prevenciu pred upadnutím do depresie. Vďaka aplikácii Edupage, ktorú sme spustili od septembra 2019, sme nadviazali kontakt so žiakmi a rodičmi. Vieme, že to nebola samozrejmosť pre žiakov ani pre rodičov a aj samotní učitelia neovládali všetky prvky od začiatku, ale postupnými krokmi sme prekonávali prekážky a nástrahy systému a odkrývali ďalšie možnosti. Systém sa najmä po marci vyvíjal, pribúdali možnosti práce s deťmi i rodičmi.

Žiaci vhupli do tohto systému od prvého dňa. Starší nemali väčšie problémy, ale ani mladšie deti sa nenechali zahanbiť, a v niektorých prípadoch doučili rodičov, ako používať edupage. Nič však nie je ideálne. Mali sme a naďalej máme problémy s niektorými žiakmi, u ktorých vidíme, že nepracujú a úlohy si ani neotvoria - v systéme vidíme, kto si úlohu otvoril a kto nie.

Ďalšou zaujímavosťou je aj práca rodičov so žiakmi. Chceme sa poďakovať tým rodičom, ktorí napriek práci a povinnostiam, ktoré mali, využili voľný čas pre svoje deti, ktoré tak, či onak potrebovali niekoho vedľa seba. Vieme, že niektorí rodičia museli svojim deťom zadovážiť aj počítač alebo iný prostriedok, aby si mohli vypracovávať úlohy. Uvedomujem si, že učenie svojich detí ich stálo veľa síl, pretože učiť dieťa nie je ľahké. Veľa rodičov sa snažilo. Niektoré deti nám vypracovali úlohy výnimočne dobre a vo výnimočne krátkom čase! Zdá sa, že domáce prostredie urobilo divy. Na našej školskej stránke si môžete pozrieť časť z množstva prác, projektov a pokusov, ktoré deti urobili počas dištančného vzdelávania. Tešíme sa, čo všetko zvládli!

Pre učiteľov nastala práca navyše, pretože úlohy nielen zadávali, hľadali spôsoby výkladu, vytvárali si vlastné stránky alebo videá, ale museli si nájsť veľa času na kontrolu úloh žiakov, ktorí komunikovali s učiteľom. Táto ich práca bola skrytá. Žiaľ, niekoľkí žiaci ani po upozornení učiteľom či riaditeľom nezačali na sebe pracovať, hoci vieme, že podmienky na to mali. To, samozrejme, bude mať dosah na hodnotenie žiaka na konci roka. Hodnotíme prácu žiaka počas celého polročného obdobia, zohľadňujeme známky na polroku, do obdobia prerušenia vyučovania i jeho aktivitu počas takzvaného dištančného vzdelávania.

Od 1. júna sa znovu otvorili brány školy. Pripravili sme sa na túto situáciu veľmi zodpovedne, podľa rôznych usmernení kompetentných orgánov. Školu sme pripravili tak, aby sme mohli vyjsť v ústrety žiakom i rodičom. Nepodarilo sa nám však zabezpečiť chod školy úplne tak, ako v bežnej prevádzke, čo sme však nevedeli ovplyvniť. Je to dôsledok všetkých obmedzení, s ktorými sme boli konfrontovaní. Pevne dúfame, že ďalší školský rok bude v tomto smere bez obmedzení, ktoré sme zažívali teraz.

Dovoľte mi poďakovať všetkým rodičom, ktorí sa deťom venovali. Sme si vedomí, že na ich záujme sa lámal vzťah detí k ich povinnostiam. Takisto sa chcem poďakovať učiteľom a všetkým zamestnancom, ktorí pristupovali k tejto situácii zodpovedne a napriek ťažkostiam prekonali problémy učenia na diaľku i tým, ktorí pomáhali s prípravou školy na opätovné fungovanie.

A ak tieto riadky čítajú naši žiaci, ďakujem aj im, pretože svojou aktivitou dokázali, čo sa v nich skrýva a ukázali rodičom plody ich výchovy.

Text a foto: ZŠ Chtelnica

Pokusy z prvouky - Heteš

Vytvárame doma - A. Janáček

## Na začiatku každého dobra je...

*(Nemôžem čakať, že Boh nejakým zázrakom zmení náš...)*

V našej spoločnosti sa objavuje pochybnosť, či práve voľby sú tým najlepším spôsobom ako niečo zmeniť. A asi sa tým pochybnostiam úplne nečudujem. Lenže voľby za nič nemôžu. Tie len prenesú do verejnej sféry samozrejme patrične vyhrotené a znásobené to, čo sa pred tým nachádzalo v ľudskom vnútri. Čiže, ak je srdce voliča zlé, tak jeho voľba bude zasa len ďalšou mutáciou zla. Avšak platí to tiež naopak. Vôbec nie je pravda, že tvárou v tvár zlému svetu sme bezmocní. Máloktoré dobro, ktoré dnes tak obdivujeme, sa začalo inak, ako rozhodnutím jednotlivca alebo malej skupinky ľudí prevziať osobnú zodpovednosť za to, čo sa deje okolo nich. Povedali si, to nám za to stojí, aby sme do toho išli.

Na začiatku každého dobra je teda osobná voľba. Avšak táto voľba sa neodohráva v nejakej volebnej miestnosti. Neexistuje nejaká zázračná volebná urna. Táto voľba sa odohráva v ľudskom srdci. Je veľmi zaujímavé a možno aj trocha smutné, ako často sa ľudia vo svojich túžbach najviac upínajú k tým, ktorí im najviac sľubujú. „Áno, zariaďte to, nech sa máme dobre." A zákonite sú potom tí istí ľudia znova a znova sklamaní. Pretože nebo na zemi nikto nevie zariadiť. Chyba bola v zlej voľbe. Predsa tým prvým zvoleným som ja! Ja prijímam svoju zodpovednosť za ten malý kúsok sveta, v ktorom sa môžem pokúsiť o čosi dobrého.

Aby sa človek mohol zdržovať zlého, musí najskôr rozlišovať dobro a zlo. V knižke Henryka Sienkiewicza „Púšťou a pralesom" pripravuje chlapec Stanek černocha Kaliho na krst. Položí mu otázku: „Kali, čo je to zlý skutok?" „Zlý skutok je, keď niekto Kalimu ukradne kravu." „Výborne, Kali. A čo je to dobrý skutok?" „Keď Kali niekomu šikovne ukradne kravu..."

Milí Chtelničania, moderný človek, dnes nepozná a azda ani nechce poznať hranicu medzi dobrom a zlom. Hodnotí skutky podľa okamžitého pôžitku. Zneužívanie iných, drogy, nevera, podvod - to všetko sa dnes ospravedlňuje slovami: Dnes je iná doba! Spomeňme si na príbeh z rajskej záhrady a na rozhovor hada s Evou. „Budete ako Boh," povedal had Eve v rajskej záhrade. Adam a Eva mali len jesť zo zakázaného ovocia. Potom vraj budú poznať dobro a zlo. Už sa nebudú musieť podriaďovať Božím zákonom; urobia si vlastné. Presvedčil ich. Božie slová odvrhli, prijali slová hada a jedli z ovocia. V tom okamihu sa diabol stal „kniežaťom sveta" (porov. Jn 14, 30).

Potom prišiel Ježiš a zjavil nám nový spôsob života. Ježiš sa neriadil sebeckou chamtivosťou, ktorá je podstatou satanovho zákona, ale zákonom lásky, ktorá sa obetuje za druhých. Kým satan vyzýva k pomste, Ježiš káže milosrdenstvo a odpustenie. Kým satan uprednostňuje pýchu a povýšenosť, Ježiš učí pokore a službe. Z tváre kresťana by mali ostatní vyčítať krásu a užitočnosť skutočného dobra. Pre nás to znamená vnútorne sa rozísť so zlom i v malých veciach, vnútorne sa rozlúčiť so svojimi „milými" hriechmi, ktoré nám umožňujú vcelku nenáročný a pohodlný život. Pohodlný okrem iného v tom, že od nás nevyžaduje nejaké väčšie duchovné úsilie.

Nemôžem čakať, že Boh nejakým zázrakom, pri ktorom sa zatají dych, zmení náš „chorý svet" k lepšiemu. Boh tak nikdy nekonal a hneď na začiatku vložil „osud" stvorenia do rúk človeka, keď povedal: „Podmaňte si ju a panujte nad rybami mora, nad vtáctvom neba a nad všetkou zverou, čo sa hýbe na zemi!" Podmaniť nie je to isté, čo zotročiť. Boh mi dal slobodnú vôľu nie ku konaniu zla, ale dobra. Môžem sa rozhodnúť pre „zákon Ducha, ktorý dáva život v Ježišovi Kristovi," namiesto diablovho „zákona hriechu a smrti" (pozri Rim 8, 2).

Milí Chtelničania, Boh nechce, aby sme nečinne čakali. Čakali by sme márne. Ale ak urobím ja to, čo môžem, ani Boh neostane nečinný a prejaví svoju všemohúcnosť a lásku. Každý z nás má šancu premeniť svet, samozrejme najskôr vo svojom okolí a potom hoci aj kúsok ďalej. Ale to má jednu základnú podmienku - som ochotný neúnavne a každodenne konať základnú voľbu svojho života, ktorá znie: Budem dobrým človekom!

R. Nitran, farár

## Víťazné zbrane sú modlitba a tichá služba

*(homília pápeža Františka pred udelením požehnania Urbi et Orbi 2020.)*

„Keď sa zvečerilo" (Mk 4, 35). Tak sa začína evanjelium, ktoré sme práve počuli. Už počas niekoľko týždňov sa zdá, že zostúpila noc. Husté temnoty zahalili naše námestia, cesty a mestá; zmocnili sa našich životov a naplnili všetko ohlušujúcim tichom a ničivou prázdnotou, ktorá paralyzuje chod všetkých vecí. Cítiť to vo vzduchu, vidíme to v gestách, hovoria to naše pohľady. Ocitli sme sa tu ustráchaní a stratení.

Ako učeníkov v evanjeliu aj nás strhla nečakaná zlovestná víchrica. Uvedomili sme si, že sa nachádzame na tej istej loďke, všetci krehkí a dezorientovaní, no na druhej strane aj dôležití a nevyhnutní; všetci povolaní veslovať spoločne, všetci odkázaní navzájom sa posilňovať. Na tejto loďke sme všetci. Ako učeníci, ktorí hovoria jedným hlasom a ustráchane volajú „Sme stratení, hynieme!" (v. 38), aj my sme si uvedomili, že nemôžeme ísť každý svojou cestou, ale iba spoločne.

Je ľahké nájsť sa v tomto evanjeliovom rozprávaní. Čo je aj pre nás ťažké, je pochopiť Ježišovo správanie. Kým učeníci sú pochopiteľne vystrašení a bezradní, on je na poduške v zadnej časti lode, ktorá sa potápa ako prvá. A čo robí? Napriek rozruchu pokojne spí, v dôvere odovzdaný Otcovi – a je to jediný raz, kedy Ježiša vidíme v evanjeliách spať. Keď ho potom zobudia a on upokojí vietor a vlny, na učeníkov sa obracia vyčítavým tónom: „Čo sa tak bojíte?! Ešte stále nemáte vieru?"(v. 40).

Snažme sa pochopiť ho. V čom spočíva nedostatok viery učeníkov, ktorý je v protiklade s Ježišovou dôverou? Neprestali veriť v neho, veď preto ho budia. Ale pozrime, ako sa naňho obracajú: „Učiteľ, nedbáš o to, že hynieme?" (v. 38). Nedbáš: myslia si, že Ježiš sa o nich nezaujíma, že sa o nich nestará.

Medzi nami, v našich rodinách jednou z vecí, ktorá nám veľmi ťažko padne, je počuť, ako nám niekto povie: „Nezáleží ti na mne?!" Sú to slová, ktoré rania, a v srdci sa rozpúta búrka. Iste bodli aj Ježiša. Veď nikomu tak na nás nezáleží ako práve jemu. Vskutku, len čo sa naňho obrátia, zachraňuje svojich bezradných učeníkov.

Búrka odhaľuje našu zraniteľnosť a objavuje tie falošné a povrchné istoty, na ktorých sme si postavili naše agendy, naše plány, naše zvyky a priority. Ukazuje nám, ako sme nechali uspaté a opustené to, čo živí, podporuje a dáva silu nášmu

životu a nášmu spoločenstvu.

Búrka vynáša na svetlo všetky tie zámery „zabaliť“ a dať do zabudnutia to, čo živilo dušu našich národov. Odhaľuje všetky snahy uspať sa zdanlivo „zachraňujúcimi“ zvykmi, neschopnými oprieť sa o naše korene a dať zaznieť pamäti našich starcov, zbavujúc sa tak imunity, nevyhnutnej, aby sme mohli čeliť nepriazni. Búrkou opadla fasáda tých stereotypov, ktorými sme zakrývali naše „ego“, neustále ustarostení o náš imidž; a odhalila sa opäť tá (požehnaná) spoločná príslušnosť, z ktorej sa nemôžeme vymknúť: že sme navzájom bratia.

*„Čo sa tak bojíte?! Ešte stále nemáte vieru?“* Pane, tvoje slovo dnes večer tne do živého a týka sa nás všetkých. V tomto našom svete, ktorý ty miluješ viac než my, sme napredovali plnou rýchlosťou a cítili sa silní a schopní všetkého. Lakomí po zárobku nechali sme sa pohltiť vecami a vyčerpať náhlením.

Nezastavili sme sa pred tvojimi výzvami, nepohli nami vojny a planetárne nespravodlivosti, nepočuli sme volanie chudobných a našej ťažko chorej planéty. Napredovali sme bezohľadne a mysleli sme si, že navždy zostaneme zdraví v chorom svete. Teraz, keď sa nachádzame na rozbúrenom mori, voláme k tebe: „Zobuď sa, Pane!“

*„Čo sa tak bojíte?! Ešte stále nemáte vieru?“* Pane, obraciaš sa na nás s výzvou, výzvou po viere. Čo nie je len veriť, že jestvuješ, ale prísť k tebe a s dôverou sa ti odovzdať. Cez túto pôstnu dobu zaznieva tvoja naliehavá výzva: „Zmeňte sa!”, „Obráťte sa ku mne celým svojím srdcom” (Joel 2, 12). Voláš nás, aby sme prijali tento čas skúšky ako čas rozhodnutia sa. Nie je to čas tvojho súdu, ale nášho súdu: čas vybrať si, čo stojí za to a čo sa pomíňa, rozoznať, čo je nevyhnutné, od toho, čo nie je. Je to čas presmerovať náš život k tebe, Pane, a k druhým. A môžeme pri tom pozerať na toľkých našich spolupútnikov, ktorí zareagovali v čase strachu a darovali svoj život. Je to účinná sila Ducha rozliata a stvárnená do rôznych podôb sebadarovania. Je to život Ducha, ktorý je schopný zachrániť, oceniť a ukázať, ako naše životy udržiavajú bežní ľudia – na ktorých sa obyčajne zabúda – ktorí sa neobjavujú na titulkoch novín a časopisov ani na veľkých pódiách poslednej show, ale nepochybne práve oni dnes píšu rozhodujúce udalosti našich osudov: lekári, zdravotné sestry, zamestnanci supermarketov, upratovačky, opatrovateľky, prepravcovia, poriadkové služby, dobrovoľníci, kňazi, rehoľné sestry a toľkí iní, ktorí pochopili, že nikto sa nezachráni sám.

Zoči-voči utrpeniam, kde sa meria opravdivý rozvoj našich národov, objavujeme a zakúšame Ježišovu veľkňazskú modlitbu „aby všetci boli jedno“ (porov. Jn 17, 21). Koľkí ľudia každý deň prejavujú trpezlivosť, šíria nádej a snažia sa nezasievať paniku, ale spoluzodpovednosť. Koľkí otcovia, matky, starí rodičia či učitelia ukazujú našim deťom malými a každodennými gestami, ako čeliť a prechádzať krízou prispôsobením svojich zvykov, povznášať zrak a podnecovať modlitbu. Koľkí ľudia sa modlia, obetujú a prihovárajú za dobro všetkých. Modlitba a tichá služba – toto sú naše víťazné zbrane.

*„Čo sa tak bojíte?! Ešte stále nemáte vieru?“* Počiatkom viery je uvedomiť si, že potrebujeme spásu, záchranu. Nevystačíme si sami, sami sa topíme: potrebujeme Pána ako dávni námorníci potrebovali hviezdy. Pozvime Ježiša do lodiek nášho života. Zverme mu naše strachy, aby ich on premohol.Tak ako učeníci, aj my zakúsime, že s ním na palube sa nejde ku dnu. Pretože toto je Božia sila: obrátiť na dobro všetko, čo sa nám prihodí, aj keď sú to zlé veci. On utišuje naše búrky, pretože s Bohom život nikdy nezomiera.

Pán nás oslovuje a uprostred našej búrky nás pozýva prebudiť a aktivovať solidaritu a nádej, schopné dať istotu, oporu a zmysel týmto hodinám, v ktorých sa zdá, že všetko sa potápa. Pán sa prebúdza, aby prebudil a oživil našu veľkonočnú vieru. Máme predsa kotvu: v jeho kríži sme boli zachránení. Máme kormidlo: v jeho kríži sme boli vykúpení. Máme nádej: v jeho kríži sme boli uzdravení a objatí, aby nás nikto a nič neodlúčilo od jeho vykupiteľskej lásky.Uprostred izolácie, v ktorej trpíme nedostatkom citových prejavov a stretnutí a zakúšame, ako nám chýbajú toľké veci, vypočujme si ešte raz zvesť, ktorá je našou záchranou: vstal z mŕtvych a žije medzi nami! Pán nás zo svojho kríža vyzýva, aby sme našli život, ktorý na nás čaká, vnímali tých, ktorí sa na nás obracajú, aby sme posilňovali milosť, ktorá v nás prebýva, uvedomovali si ju a motivovali sa ňou. Neuhasme ten tlejúci knôt (porov. Iz 42, 3), ktorý nikdy neochorie, a umožnime mu znova zapáliť nádej.

Objať jeho kríž znamená nájsť odvahu objať všetky protivenstvá terajšej doby, zanechať na chvíľu náš zhon po všemohúcnosti a vlastníctve, aby sme dali priestor tvorivosti, ktorú je schopný vzbudiť iba Duch Svätý. Znamená to nájsť odvahu otvárať priestory, kde sa všetci budú môcť cítiť ako povolaní a umožniť nové formy pohostinnosti, bratstva a solidarity.

V jeho kríži sme boli spasení, aby sme prijali nádej a umožnili, aby ona posilňovala a udržiavala všetky možné spôsoby a cesty, ktoré nám môžu napomôcť chrániť sa a chrániť druhých. Objímme Pána, aby sme objali nádej: toto je sila viery, ktorá oslobodzuje od strachu a vlieva nádej.

*„Čo sa tak bojíte?! Ešte stále nemáte vieru?“* Drahí bratia a sestry, z tohto miesta, ktoré nám pripomína skalopevnú vieru Petra, v dnešný večer by som vás všetkých chcel zveriť Pánovi na príhovor jeho Matky, spásy svojho ľudu, morskej hviezdy v tejto búrke. Z tejto kolonády, ktorá objíma Rím a celý svet, nech zostúpi na vás ako objatie útechy Božie požehnanie.

Pane, požehnaj svet, daj zdravie telám a posilu srdciam. Žiadaš nás, aby sme sa nebáli. Ale naša viera je slabá a my sme bojazliví. Avšak ty, Pane, nenechaj nás napospas búrke. Zopakuj aj nám: „Vy sa nebojte!“ (Mt 28, 5). A my spolu s Petrom „na teba zložíme všetky naše starosti, lebo ty sa o nás staráš“ (porov. 1 Pt 5, 7).

**POZVÁNKA NA LETO 2020** - *ak nám to bude umožnené*

16.08.2020: **Nanebovzatie Panny Márie** - sv. omša na cintoríne o 10:30 hod.
23.08.2020: **Sv. Róchus** - sv. omša pri Kaplnke sv. Róchusa o 10:30 hod.
30.08.2020: **Mučenícka smrť sv. Jána Krstiteľa** - sv. omša pri hornom kostole o 10:30 hod.
08.09.2020: **Celodenná poklona – HODINKY**: farský kostol od 09:00 hod do 18:00 hod.
14.09.2020: **Povýšenie sv. kríža** - sv. omša v kaštieli – Kaplnka sv. Kríža o 18:30 hod.
15.09.2020: **Sedembolestná Panna Mária** - sv. omša na cintoríne o 10:30 hod.
Október 2020: **Slávnosť 1. svätého prijímania**

# Pred päťdesiatimi rokmi

Pracovník družstva v roku 1970

**Správa obce**

V aparáte MNV zostal predseda MNV Karol Bašnák, administratívna pracovníčka Mária Bocánová a Gejza Pockody, ako úväzkový tajomník. Aktivita MNV sa zlepšila. MNV a jeho orgány pracovali podľa plánu. Zásobovanie obyvateľstva mäsom a ostatnými potravinami bolo veľmi dobré. Zásobovanie priemyselným tovarom sa značne zlepšilo.

**Poľnohospodárstvo**

Poľnohospodárstvo nemalo priaznivé počasie. Dlhá zima a mnoho snehu poškodilo repku. Aj jar bola veľmi chladná. Preto sa tabak a kukurica vyvíjali veľmi pomaly. Búrka s ľadovcom, ktorá bola 11. 5. 1970 narobila mnoho škody vo vinohrade, v zelenine, tabaku a čiastočne aj v obilninách. Priebeh jarných prác bol hladký. Žatva bola veľmi oneskorená. Započala až 23. júla. Previedla sa štyrmi kombajnami SK-4, ktoré pracovali od svitu do pozdnej noci. Skončila sa 12. 8. 1970. Jesenné práce a orba sa skončili 30. 11. 1970.

V živočíšnej výrobe pracovalo priemerne 46 pracovníkov, z toho polovica žien. Výroba mäsa bola splnená na 102%. Zdravotný stav zvierat bol vcelku dobrý. U hydiny sa však vyskytla cholera.

V roku 1970 JRD zorganizovalo zájazd dňa 5. 7. na trasu Chtelnica, Kutná Hora, Pardubice, Ustí nad Labem, Děčín, Hrčovsko – Drážďany – Labe – Jablonec – Litomyšl – Chtelnica. V júli JRD umiestnilo 15 detí do pionierskeho tábora na Oravskej priehrade.

**Školstvo**

Materská škola i v tomto roku mala iba jednu triedu s 30 žiakmi. V personálnom obsadení školy nenastali zmeny.

ZDŠ na konci školského roku 1969/70 mala 22 tried, v ktorých bolo 604 žiakov. Z uvedeného počtu prospelo 573 žiakov, čo je 96,4%. Vyznamenaní boli 76 žiaci. V spomenutom školskom roku mala škola 114 absolventov, z toho 92 žiakov končilo školopovinnosť v deviatych triedach.

Žiaci 9. tried usporiadali 15. júna 1970 rozlúčkové posedenie za účasti učiteľov, rodičov a predstaviteľov verejného života v obci. Pripravili si dobrý kultúrny program. Do tanca im hrala miestna dychovka. Školský rok 1969/70 pre žiakov 1. – 8. tried bol ukončený dňa 30. júna 1970 obvyklou školskou slávnosťou na dvore kaštieľa.

Pri tejto príležitosti bola prevedená aj rozlúčka s Máriou Odlerovou, ktorá po 36 ročnej svedomitej učiteľskej činnosti odišla dňa 31. 7. 1970 do dôchodku. Riaditeľom školy bol Gejza Pockody, zástupcom riaditeľa Júlis Oravský a vedúcou pionierskej skupiny bola Helena Klčová.

Členovia výtvarného krúžku úspešne reprezentovali školu. Zúčastnili sa celookresnej súťaže pod názvom „Umenie okolo nás," ktorú usporiadal Okresný dom pionierov a Odbor školstva ONV v Trnave. Žiaci tunajšej školy sa zúčastnili aj celoslovenskej výstavy výtvarnej tvorby v Žiline, kde získali za vystavené grafické práce čestné uznania a diplomy: Mária Ondrejková, Emília Kováčová, Alžbeta Prvá.

**Kultúra**

Správcom osvetovej besedy od 1. 2. 1970 bol Viliam Kolarovič. I v tomto roku osvetová beseda koordinovala kultúrnu činnosť v obci a v súčinnosti ZDŠ, MNV, JRD a spoločenských organizácií zabezpečovala prednáškovú činnosť, oslavy štátnych sviatkov a pamätných dní a spolupracovala pri rozdeľovaní termínov tanečných zábav a spoločenských večierkov. Pretože v obci v tomto roku nebol kultúrny dom, pre rozvoj kultúrnej činnosti neboli priaznivé podmienky. Veľkú nádej do budúcnosti vzbudzuje tá skutočnosť, že v tomto roku JRD započala výstavbu reprezentačnej sociálno-kultúrnej budovy.

**Šport**

Vybudovaním hokejového ihriska sa veľmi zlepšili podmienky pre športovú činnosť. Iniciátorom bol Dr. Eduard Karaba, ktorý našiel pochopenie u mládeže, ktorá brigádnicky ihrisko vytvorila. Hokejový oddiel pracoval veľmi pekne a stal sa majstrom okresu Trnava. Možno povedať, že sa zvyšuje aj činnosť futbalového oddielu. V roku 1970 úroveň mužstva o niečo poklesla, čo zavinili nedostatky v príprave hráčov.

**Prepis je zachovaný v pôvodnej úprave a pravopise.**
**Je krátený.**
**Kronikár: Gejza Pockody**

# Juraj Obermayer - 140. výročie úmrtia

Juraj Obermayer – narodený 28. októbra 1808 vo Vrbovom, zomrel 5. januára 1880 v Chtelnici, tu je i pochovaný. Je to jeden z radových, no málo známych slovenských národovcov 19. storočia. Fakty dokazujú, že sa aktívne zúčastnil v národnom hnutí bernolákovcov, štúrovcov i matičného obdobia.

Filozofiu študoval v Trnave, teológiu vo Viedni. Ako kňaz pôsobil v Modre, Veľkých Kostoľanoch, Urminciach pri Topoľčanoch, od roku 1852 do smrti v Chtelnici, kde je pochovaný v krypte farského kostola.

Jazykovo patril k poslednému obdobiu bernolákovcov, medzi prvými si predplácal i rozširoval básnické diela Jána Hollého. Za tieto zásluhy ako osobnému priateľovi mu básnik venoval vlastnú báseň – ódu s názvom Na Jura Obermayera alebo Jaké bývaľi nékdi a jaké sú včil hoďi. Po Hollého smrti sa na fare v Chtelnici Obermayer činne zapojil do organizovania akcie postavenia pomníka nad hrobom básnika na dobrovodskom cintoríne. Bol prítomný pri uzatváraní dohody na dobrovodskom cintoríne aj pri uzatváraní dohody s dobrovodskými kamenárskymi majstrami na vyhotovenie dolnej časti pomníka, sám dozeral na stavebné práce, ktoré ukončili 5. marca 1854. Nechýbal medzi dobrovoľnými darcami na pomník a prispel finančne darom podľa svojich možností.

11. mája 1854, na slávnostiach odhalenia pamätného pomníka Jána Hollého, účinkoval Obermayer nielen na obradoch v kostole a cintoríne, ale aj pri slávnostnom obede na fare pod lipami, kde mal medzi inými rečníkmi slávnostný príhovor. Na fare spolu s Jánom Palárikom, Viktorínom i Ľ. Štúrom slávnostným vencom dekoroval sochára Ladislava Dunajského, autora busty Jána Hollého na pomníku. Obermayerovou zásluhou úspešne účinkovali na slávnosti tiež hudobníci, spolu i spevácky zbor z Chtelnice, ktorí pripravili kultúrny program. Na chtelnickej fare sa nielen pri tejto príležitosti, ale aj inokedy zastavovali slovenskí národovci - Obermayer mal povesť vynikajúceho hostiteľa. Poznal osobne Ľudovíta Štúra aj iných národovcov, sám zostával pri bernolákovskej spisovnej slovenčine.

V matičnom období bol zakladajúcim členom Matice slovenskej, zúčastňoval sa matičných zhromaždení, roku 1863 bol zapisovateľom. Do zbierok matičného múzea odovzdal pečiatku Jána Hollého, dovtedy uloženú na chtelnickej fare a tiež obraz Juraja Fándlyho, olejomaľbu, ktorú vlastnil v Chtelnici Fándlyho príbuzný, G. Fandel. J. Obermayer bol zakladajúcim členom SSV v Trnave v roku 1870 a do roku 1874 zapisovateľom zápisníc zasadaní spolku. Roku 1863 sa na Velehrade zúčastnil osláv 1100. výročia príchodu Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu spolu s inými národovcami.

V revolučných rokoch 1848/49 pracoval pre slovenské národné hnutie, odmietal agitáciu maďarských gárd do domobrany, ukrýval slovenských zbehov, začo ho úrady prenasledovali. O tom napísal do Viedne redaktorovi Slovenských novín, Danielovi Lichardovi. Sťažoval si na povýšenectvo úradníkov k ľudu, odmietal zemianske výsady. Nebol literárne činný, pracoval na poli osvety a ľudovýchovy, dopisoval do časopisu Obzor o svojich poznatkoch i úspechoch v poľnohospodárstve pri pestovaní nových plodín.

Prispel tiež k rozvoju školy v Chtelnici, pomáhal chudobným školopovinným deťom, usiloval sa vzdelávať aj dospelých. Roku 1863 ako inšpektor škôl dobrovodského obvodu v príhovore k učiteľom zhromaždeným na chtelnickej fare žiadal zvyšovanie vzdelávania i úrovne školského vyučovania. Podľa neho škola mala slúžiť ľudu i pokroku.

Obermayer pomáhal podľa možností, pretože ako pansláv nemal nárok na mimoriadnu podporu od vrchnosti. Požiarom postihnutým obyvateľom rozdelil v roku1859 - 106 zlatých a v roku 1863 - 177 zlatých. Chudobným žiakom rozdeľoval nielen učebnice a školské pomôcky, ale aj obuv s ošatením. V roku 1854 zakúpil do školy 40 čítaniek, 20 šlabikárov i slovenské knihy J. Palárika a J. Mallého. V rámci vzdelávania i osvety dospelých organizoval divadelné predstavenia diel - najmä J. Palárika. Rozšíril i usporiadal už vtedy bohatú farskú knižnicu.

Drobnou mnohostrannou činnosťou národovca si získal úctu i vážnosť nielen u jednoduchého ľudu, ale aj u popredných národných predstaviteľov. Právom mu patrí miesto medzi národovcami 19. st., ako to vyjadril v oslavnej básni k meninám Obermayera Ľ. V. Rízner.

Text: J. Polakovič: Chtelnica 790, Obecný úrad Chtelnica, Polygrafia vedeckej literatúry a časopisov SAV Bratislava, 1998, str. 162 – 171, ISBN: 80-967962-5-9:

# Kastrácia cesnaku – vylamovať, ale nevyťahovať

Kvetný stvol pred kastráciou

Cesnak po kastrácii s vytekajúcou rastlinnou šťavou

Zaschnutá rana

Pre cesnak kuchynský je charakteristické vegetatívne rozmnožovanie. U tohto druhu poznáme cesnaky nepaličiaky, ktoré sú buď zimné alebo jarné, pričom sa vysádzajú iba z cibuliek; medzi pestovateľmi nazývané strúčiky. V súčasnosti pre dosiahnutie vyššej úrody z jednotky plochy sa v hojnom množstve pestujú cesnaky paličiaky, ktoré okrem cibule, nazývanej taktiež hlavička, začnú ku koncu vegetácie vytvárať kvetné stvoly, v ktorých sa netvoria semená, ale pacibuľky. Tie svojim tvarom a zložením pripomínajú cibuľku, s tým rozdielom, že sú veľmi drobné.

Aby po dostaní sa do pôdy mohli riadne rásť a vyvíjať sa, tak musia obsahovať všetky potrebné živiny, presne tie isté ako cibuľka. Z toho vyplýva, že keď začne cesnak paličiak vytvárať kvetné stvoly začne presúvať živiny do tejto nadzemnej časti. To vyvolá absenciu prísunu živín do časti podzemnej, čím sa zastavuje rast cibule, pretože sa pre ňu obmedzuje prísun dôležitých nutričných, biologicky účinných a extraktívnych látok, či už z koreňa alebo listov.

Aby sa tomuto javu zabránilo, tak je potrebné vykonať kastráciu, čo je odstraňovanie hlávok kvetných stvolov. To sa robí ich olamovaním. I pre samotné olamovanie je potrebné dodržať niekoľko zásad, medzi ktoré patria:

1. Neolamovať stonku príliš skoro, tzn. keď ju vidíme ešte len vychádzať z pazúch listov, ale počkať, kým sa začne zakrucovať. Na druhej strane nie je potrebné čakať až do háčkovania.

2. Porast niekoľkokrát za sebou kontrolovať, pretože všetky jedince netvoria stvoly v rovnakom čase a s rovnakým vývojom. Na druhej strane pri väčších plochách vstupom do porastu hrozí riziko ušľapávania pôdy a lámania ešte krehkých listov cesnaku, ktoré značne zasahujú do medziriadkového priestoru, v ktorom sa pohybujeme.

3. Stonku je potrebné odlomiť a nie vytiahnuť. Vytiahnutie stonky môže zapríčiniť tri negatíva.

Prvé je, že z hĺbky vytiahnutá stonka sa stimuluje ešte pre jej ďalší rast nad posledné, vrchné pazuchy listov. To spôsobuje, že podzemná časť je naďalej ochudobňovaná o prijímané živiny, ktoré idú do stonky pokračujúcej v raste, čím znížime rast cibuliek.

Druhým javom je, že cesnak začne padať, čím sa zaškrcujú cievne zväzky, a tým sa eliminuje asimilačná činnosť listov a transpiračná úloha stonky, týkajúca sa prepravy vytvorených živín do rastúcich cibuliek. Tým sa v nich nedotvárajú posledné dôležité živiny, ako i to, že vzniká situácia, padania a vysychania nadzemnej časti rastliny, ktorá nás podnieti vykonať skorší zber ešte pred technickou zrelosťou.

Tretí, najnebezpečnejší faktor je ten, že do otvoru, ktorý zostal v stonke v prípade dažďa vniká voda, obsahujúca i prachové častice zo vzduchu alebo povrchu rastliny. Tá stimuluje vznik plesní a hnilobných baktérií, ktoré postupujú smerom do vlhšieho prostredia, teda k cibuli.

Pri kastrácii, po odlomení stonky ihneď pozorujeme, že v mieste rany začne vylučovať značné množstvo rastlinnej šťavy. Jej strata je nepodstatná, ale na druhej strane je veľmi dobrým indikátorom toho, že máme možnosť vidieť, že cesnak je ešte schopný dozrievať, ako i sekundárne identifikovať zásobu vlahy v pôde. Šťava s trieslovinovo-cesnakovou príchuťou má baktericídny účinok, takže v mieste vylomenia stonka rýchlo vytvára kalus a zasychá. Baktericídny účinok dokáže znásobiť aj slnečné žiarenie, pretože kvapka pôsobí ako šošovka – zvyšuje sa teplota na mieste zlomu, čo urýchli vysychanie rany a ÚV žiarenie slnečných lúčov ničí mikroorganizmy, ktoré sa dostali dotykom na stonku a príp. do rany v priebehu kastrácie.

Podotýkame, že niektoré importované cesnaky nepaličiaky (hlavne francúzske a španielske odrody) v našich podmienkach v dôsledku náhlych zmien jarných teplôt začnú vytvárať pri niektorých jedincoch v poraste i stonkové pacibuľky, ktoré sa odstrániť nedajú. Tie môžu slúžiť ako výborný rozmnožovací materiál pre budúci rok na tvorbu cesnaku s nedelenou, ale väčšou cibuľou.

Nami uvedené poznatky záhradníckej praxe môžu poslúžiť ako rady záhradkárom na zvyšovanie a skvalitnenie úrod cesnaku.

Text a foto: Ján Piešťanský

# Jún - mesiac poľovníctva

Muflónča s matkou

Jún je nielen mesiac poľovníctva, ale aj ochrany prírody. Príroda je prostredie, v ktorom sa pohybujeme a žijeme. Je súborom, ktorý tvoria lesy, lúky, pasienky, polia, rastliny, zvieratá a iné viditeľné a neviditeľné živočíchy. Jej ochrana nie je len záležitosťou poľovníkov, lesníkov, ochranárov, ale aj nás ostatných. Chráňme svoje okolie, prostredie, kde sme vyrástli, ktoré poznáme, kde žijeme.

Jún znamená v prírode nový život. Rodia sa mláďatá pernatej i srstnatej zveri. Ak im zabezpečíme potrebnú ochranu i starostlivosť a bude nám priať aj počasie, môžeme očakávať aj dobré prírastky. V tomto mesiaci prichádzajú na svet mláďatá srnčej, jelenej, danielej zveri a poteší nás aj pohľad na malých zajačikov. Je to mesiac zvýšenej starostlivosti o zver. V tomto období je zraniteľnejšia ako inokedy a potrebuje väčšiu pozornosť. Okrem ochrany pred škodnou zverou potrebuje úžitková zver pre svoj vývoj dostatok pokoja. Začína sa leto a my poľovníci musíme už myslieť na zimu, preto chystáme seno a dbáme na jeho riadne uskladnenie. Budujeme nové kŕmne zariadenia a opravujeme poškodené. Nezabúdajme však, že tieto nové zariadenia by mali vhodne zapadať do prírodného prostredia, teda uvažujeme nielen o ich účelnosti, ale tiež o estetickom vzhľade. V tomto mesiaci sa tradične robí osveta pre širokú nepoľovnícku verejnosť. Činnosť poľovníkov smeruje najmä k našej mládeži, aby si vytvárala kladný vzťah k prírode.

Žiaľ v tomto roku pre výskyt koronavírusu COVID-19 museli byť zrušené všetky spoločenské akcie, členské schôdze, brigády, vrátane chovateľských prehliadok ulovenej zveri za minuloročnú poľovnícku sezónu. To sa stalo prvý krát v histórii odkedy sa tieto prehliadky konajú. Slnečné lúče ako aj okolnosti súvisiace so šírením koronavírusu, medzi nimi aj zatvorené nákupné strediská, lákajú v tomto čase do prírody čoraz viac ľudí. Nielen cez víkendy, ale aj počas pracovných dní pri priehrade a vodnej nádrži na Víteku, bežne parkovalo 40 a viac osobných automobilov aj z vedľajších okresov. Podľa odborníkov je pre nás pobyt v prírode prospešný. Prispieva k udržiavaniu našej telesnej kondície a je dobrou podporou pre náš imunitný systém, ktorý potom môže efektívnejšie bojovať s rozličnými chorobami.

Žiaľ mnohí návštevníci po sebe zanechávajú neporiadok ako plastové fľaše, poháre, taniere, servítky, krabičky od cigariet a plechovky. Niekedy nazbierame aj plné vrece odpadkov. Pri tak veľkom pohybe ľudí v horách žiadame a prosíme, aby ste boli disciplinovaní a nerušili zbytočne zver. Ak niekto nájde novonarodené mláďa, aby ho nechytal do rúk a hlavne nebral domov. Takíto „záchranári“ ich začnú doma kŕmiť mliekom z obchodu, ktoré má úplne iné zloženie a malé zastúpenie bielkovín a polovičné zastúpenie tukov ako srnčie – takáto opatera zvyčajne končí jeho úhynom.

V krajinách západnej Európy sa kladie veľký dôraz na zóny pokoja v revíroch, čo je výborné pre zver. Na Slovensku sa skôr stretávame s organizovaným, ale aj svojvoľným vyrušovaním zveri počas celého roka a špeciálne na jar v čase rodenia mláďat.

Text: Ivan Cisár
Foto: Ivan Vančo

Mláďa muflóna

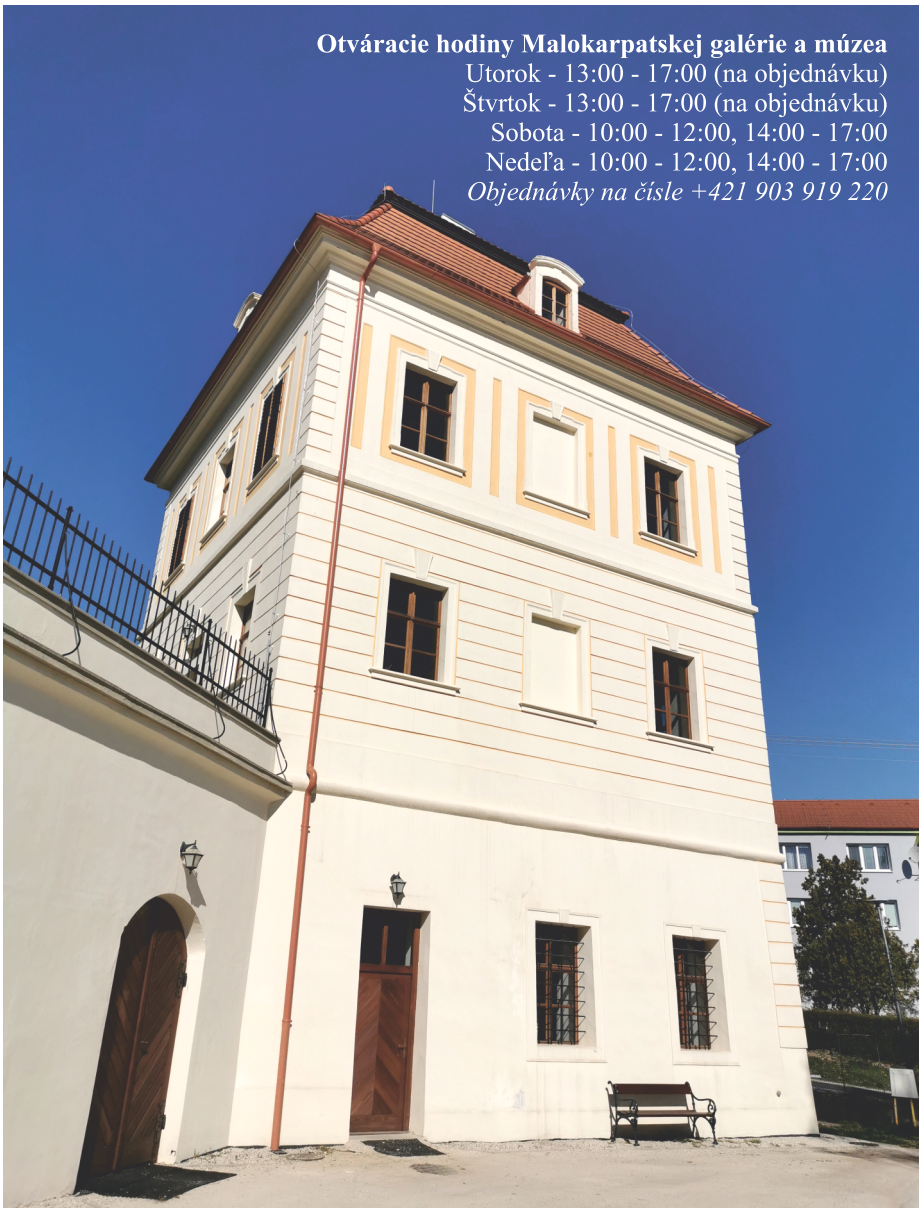


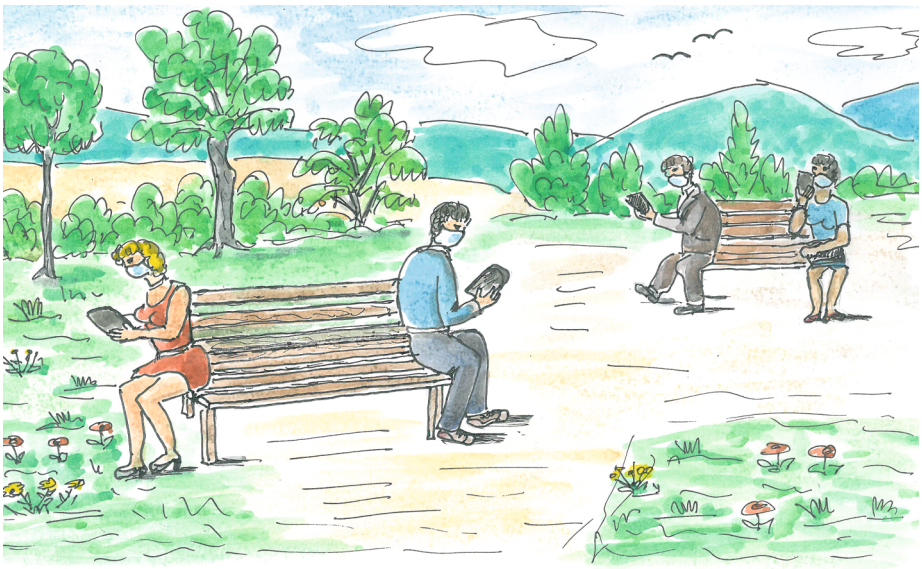

RANDE V R. 2020

E.P.C.

## DÔLEŽITÉ TELEFÓNNE ČÍSLA

**PORUCHOVÉ LINKY**
**Elektrina – 0800 111 567**
**Voda - 033/596 61 94**
**Plyn - 0850 111 727**
**Káblovka - 0902 441 588**
**Tiesňové volanie - 112**

**OBECNÝ ÚRAD**
033/779 41 25, 033/779 42 05
0901 910 009

| | | |
|---|---|---|
| **Po** | 8:00 - 12:00 | 13:00 - 15:30 |
| **Ut** | 8:00 - 12:00 | 13:00 - 15:30 |
| **St** | 8:00 - 12:00 | 13:00 - 17:00 |
| **Št** | **nestránkový deň** | |
| **Pi** | 8:00 -13:00 | |

**OBECNÝ PODNIK SLUŽIEB**
033/779 42 02

**POŠTA Chtelnica**
033/779 41 38

| | | |
|---|---|---|
| **Po** | 7:30 - 11:30 | 13:00 - 15:00 |
| **Ut** | 7:30 - 11:30 | 13:00 - 15:00 |
| **St** | 7:30 - 11:30 | 13:00 - 17:00 |
| **Št** | 7:30 - 11:30 | 13:00 - 15:00 |
| **Pi** | 7:30 - 11:30 | 13:00 - 15:00 |

**LEKÁREŇ**
033/779 42 60

**AMBULANCIA VŠEOBECNÉHO LEKÁRA**
**MUDr. Lucia Gajdošová**
033/779 41 18 - **od 13:00 do 14:00**
**ambulanciachtelnica@gmail.com**

**AMBULANCIA PRE DETI A DORAST s. r. o.**
**MUDr. Marta Hermanová**
033/779 42 11, 0908 718 813

**ZBERNÝ DVOR**
**pondelok** zatvorené
**utorok-piatok** 9:00 - 17:00
**sobota** 8:00 - 12:00
**nedeľa** zatvorené
Obedné prestávky (okrem soboty)
12:00 - 13:00

**Chtelničan** • Štvrťročník • Vychádza od roku 2011• Ročník X., číslo 02• ISSN 1339-1100 • Vydáva obec Chtelnica, Nám. 1. mája 495/52, 922 05 Chtelnica, IČO: 00 312 584 • Registračné číslo EV 4313/11 • Dátum vydania: Jún 2020 • **Predseda redakčnej rady:** A. Baránková • **Redakčná rada:** Ing. J. Horváth, Ing. J. Jurkasová, Mgr. R.Nitran, Mgr. B. Bocánová, Mgr. A. Hlaváčová, M. Turanský, Obecný podnik služieb Chtelnica, spol. s.r.o. • Tlač novín: Tlačiareň Ars spektrum, s.r.o, Nitra • E-mail: redakcia@chtelnica.sk • **Nepredajné.**